

BÖLÜM III

Klinik Psikoloji Eğitimi

Modelleri

Prof.Dr.Nilhan SEZGİN

Başlıca modeller:

- **Boulder (Bilimci-uygulamacı) Modeli - 1949**
- **Vail (Scholar-Professional) Modeli - 1973**
- **Klinik Bilimi Modeli - 1990**

II. Dünya Savaşı ve Klinik Psikolog İhtiyacı

Daha önce değinildiği gibi II.Dünya Savaşı ile ABD'de ordu, tekrar klinik psikologların yardımına başvurmak zorunda kalmıştı.

Bu kez psikologlar, cepheden dönen askerlerde o dönemde "shell shock" olarak adlandırılan psikolojik travma belirtilerinin ortaya çıktığı farketmişlerdi.

**Daha sonra,
travma sonrası stres bozukluđu
olarak adlandırılan belirtilerin
olabildiğince kısa sürede tedavi edilmesi
gerekmekteydi
(Alessandri, M., Heiden, L., ve Dunbar-
Welter, M.1995).**

Bu nedenle ABD'de hükümet
hem askeri kuruluşlar hem de APA
ile görüşmeler yaparak
Klinik eğitim veren Psikoloji Bölümlerine burs ve
maddi yardımı arttırmıştı.

**Bu maddi yardım daha çok;
Klinik psikolojide mezuniyet sonrası eğitim
alan öğrencilere burs verilmesi**

**Gaziler danışannelerinde uygulama ve
internship olanaklarının yaratılması
olarak sağlanmaktaydı.**

Uygun Eğitim Modeli Arayışı:

- **David Shakow, Klinik Psikoloji Eğitimi Komitesi- Shakow Raporu - 1947**
- **Boulder Konferansı - 1949 (70 katılımcı ile)**
 - ✓ Bilim ve uygulamanın eşit ağırlıkta olması
 - ✓ PhD (Doktora) derecesi
 - ✓ Üniversite ortamında eğitim
 - ✓ Psikologlar Bilim insanı-meslek elemanı (scientist-practitioner) olarak akademik veya klinik ortamda çalışacak şekilde eğitilirler
 - ✓ 1949'dan beri klinik Psikoloji Eğitimindeki dominant model

Meslek Elemanı Modelinin Başlangıcı:

Boulder Modelinin uygunluğunun sorgulanması
yanı sıra,
Hukuk, diş hekimliği ve tıp
eğitiminde olduğu gibi
uygulamalı klinik psikoloji eğitime duyulan
ilgi nedeniyle

Columbia Üniversitesi'nden PhD derecesi
olan Gordon Derner,
1951'de
ilk araştırmacı- meslek elemanı eğitimi
programını
(scholar-practitioner program) Adelphi'de
başlatılmıştır.

Bu program, Meslek elemanı yetiştirme odaklıdır

ve

Araştırma becerilerini geliştirmeye odaklanmadan

Uygulamada araştırma bulgularını kullanmak ilkesini kabul eder.

1957'ye kadar bu programların açılması
için yapılan çok sayıdaki başvuru,
ancak uzun yıllardan sonra
APA onayını almıştır.

Gordon Derner,
ABD'de Ulusal Psikoloji Meslek Elemanı
Okullarının Kurucu başkanıdır.

PsyD Derecesinin Gelişimi

İlk Psikoloji Doktoru Derecesi Programı
1968 yılında
Illinois Üniversitesinde,
Uygulamalı klinik çalışmada yer alacak klinikçi
yetiştirmek amacıyla
Donald Peterson
tarafından geliştirilen programdır.

Bu programlardaki eğitimin içeriği Ph.D. öğrencilerinininki gibidir ancak, klinik çalışma ön planda tutulmakta ve **araştırma tezi yerine klinik proje** yaptırılmaktadır.

Bu program, Illinois Üniversitesinin akademik değerlerinin çoğu ile uyuşmadığı gerekçesi ile kısa sürede sonlandırılmıştır.

Kaliforniya Meslek Elemanı Okulu

California School of Professional Psychology

1960'ların sonunda Kaliforniya Psikoloji Birliđi (CPA) Eyalette yeterli sayıda uygun doktora derecesine sahip psikolog olmadığına dikkat çekerek.

Kaliforniya eyaletinden Üniversitelerin klinik psikolog sayısını arttırmaları için istekte bulunmuştur.

Bu işe yaramayınca CPA, Nicholas Cummings önderliğinde bağımsız bir eğitim kurumu olan, California School of Professional Psychology kurmuştur.

Bu işe yaramayınca CPA, Nicholas Cummings önderliğinde bağımsız bir eğitim kurumu olan, California School of Professional Psychology kurmuştur.

Kaliforniya Meslek Elemanı Okulu Los Angeles, Berkeley, San Diego, ve diğer yerlerde.
Uygulama yapan klinik elemanların eğitimine odaklanan bir okul olarak bilinir.

Psikoloji Doktoru derecesi verir (Doctor of Psychology),
Programlar, Üniversitelere bağı olmayan bağımsız
Mesleki Psikoloji Okullarında yer almaktadır
(Schools of Professional Psychology).

Bu programların öğrencilerinin çoğu yarı- zamanlı,
Sınıfları Kalabalıktı ve çok az ekonomik yardım
almaktaydı.

**Bu programların olgunlaşmasından sorumlu
olan**

Birincil organizasyon

**Mesleki Psikoloji Okullarının Ulusal
Konseyi'dir.**

(National Council of Schools of Professional Psychology).

Vail Konferansı

1973'te Colorado Vail'de yapılan ulusal eğitim konferansı ile mesleki oryantasyonlu psikoloji eğitim programları resmîlik kazanmıştır.

Bazı akademik yaklaşımlar itiraz etse de artık Boulder Model programları kadar mezun vermektedirler.

“Professional School” Hareketinin Büyümesi

Son yıllarda bu okullardan mezun olanların sayısı dikkati çekecek kadar artmıştır.

Bu programlar bağımsız meslek elemanı okullarında, psikoloji bölümlerinde, ve üniversitelere bağlı ayrı psikoloji okullarında verilmektedir.

Her yıl klinik psikoloji doktorası yapanları
en az yarısı,
professional okullardan
mezun olmaktadır.

Boulder Modeli ve Professional School Programlarının Karşılaştırılması

Boulder modeli programların sayısı halen daha çok olmasına rağmen, PsyD programları doktora adaylarının sayısı üç kat fazladır.

Boulder modeli programlar klinik psikologları araştırma yapmak üzere yetiştirirler;
PsyD programları ise bu araştırmaları kullanacak mezunları eğitirler

Ph.D mezunları PsyD derecesi olanlara oranla daha çok akademik pozisyonlarda ve tıbbi kuruluşlarda çalışırlar.

Programlara kabul oranları & Parasal destek

- ✓ Bağımsız PsyD programlarının ortalama başvuru kabul oranları %40; Ph.D programları %15
- ✓ Ortalama kabul oranı PsyD = 46; Ph.D = 9
- ✓ Ph.D programlarındaki öğrencilerin %70 - 80'i tam parasal destek görürken, PsyD programlarındaki öğrencilerin %18 bu desteği almaktadır.
- ✓ PsyD programındaki öğrencilerin dörtte üçü ödeyebildiği oranda devam edebilmekte
- ✓ Tüm program için gereken ücret (medyan olarak) PsyD = 53 - 60,000 \$; Ph.D = 22,000 \$

Eğitim yılı

- ✓ Ph.D. programlarında mezuniyet sonrası eğitiminin tamamlanması PsyD programlarından 1 - 1.5 yıl daha uzun sürmektedir.

Yetkinlik Sınavı Performansı

- ✓ PsyD öğrencilerinin, Professional Practice in Psychology (EPPP) sınavındaki ortalama performansları daha düşüktür. Bu fark daha kalabalık bağımsız PsyD programları için geçerlidir.
- ✓ Daha küçük sınıflar ve daha çok eğitici olması bu sınavlardaki notların daha iyi olmasını arasında güçlü bir ilişki vardır..

Klinik Bilim Modeli

- ✓ Klinik Bilim Eğitimi, "Klinik Psikoloji Bilimi için bir beyanname niteliği taşımaktadır" (McFall 1991)
- ✓ Klinik Psikoloji Deneysel Davranış Bilimi olarak APA'nın 12. bölümünün 3. alt bölümü olarak yer almaktadır (Section for the Development of Clinical Psychology as an Experimental Behavioral Science)
- ✓ Bu hareketle birlikte açılan klinik bilimi programları ve Klinik Psikoloji Akademisi gelişimine yol açmıştır.

Klinik Bilim Modelinin Ana İlkeleri ve Doğal Sonuçları

- Bilimsel Klinik Psikoloji Klinik Psikolojinin tek meşru ve geçerli şeklidir
- Psikolojik hizmetler aşağıdaki dört tatminkar minimum ölçütü karşılamadığı topluma uygulanmamalıdır:
 - ✓ Hizmetin doğası ve ne olduğu açıkça tanımlanmalıdır
 - ✓ İleri sürülen / iddia edilen yararları açıkça belirtilmelidir
 - ✓ Bu yararların geçerliği bilimsel olarak ispatlanmalıdır
 - ✓ Yararlarından daha ağır basabilecek olası olumsuz yan etkiler ampirik olarak diskalifiye edilmelidir

- Klinik Psikoloji doktora eğitimindeki birincil ve ağır basan amaç bu programların olabildiğince yetkin klinik bilimciler yetiştirmesidir.
- Genel olarak odaklanılan konu,-uygulamalı klinik faaliyetler içerse de içermese de- "klinik bilimci"(clinical scientist) olmaktır.
- Yapılan bütün uygulamalı klinik işler kanıta dayanmalıdır (evidence-based).

Sizce Hangi Eğitim Tipi daha uygundur?

- "Bilimci-uygulamacı" Boulder Modeli - 1949
- "Bilim insanı-meslek elemanı " Vail Modeli - 1973
- Klinik Bilim Modeli - 1990